

EL LLENGUATGE

A punt

El Diccionari Fabra admet (dins l'article «punt») la locució adverbial *a punt* (reducció, de fet, de *a bon punt*), que defineix dient «en el moment oportú» i que exemplifica amb la frase *Véns a (bon) punt: podrà dinar amb nosaltres*. Però amb el substantiu *punt* i la preposició *a* s'han format encara d'altres locucions l'ús de les quals és ben possible que susciți algun dubte en el consultant del Diccionari, especialment si s'atura en la informació que acabem de transcriure i no continua la lectura de l'article, en què, més avall, podria trobar els exemples *Estar a punt de fer una cosa, d'esdevenir-se una cosa*.

Al nostre entendre, cal admetre, a més de la locució adverbial indicada, la locució adjectiva *a punt* i la locució prepositiva *a punt de*, encara que generalment totes dues s'usen amb el verb *estar* (i també, en alguns casos, amb d'altres verbs, com *trobar o tenir*).

Com a locució adjectiva, *a punt*, equival a *prompte, prest, preparat, disposat*. I, efectivament, veiem que el mateix Diccionari Fabra defineix un d'aquests adjectius, *prompte*, dient «disposat a fer quelcom, a punt». Un exemple ben conegut de l'ús d'aquesta locució el trobem a l'inici de *Primera història d'Esther*, de S. Espriu: *Està a punt, rei de Pèrsia?* D'altra banda, frases com *Tenir una cosa a punt* o *Trobar-lo a punt* són també ben usuals.

Com a locució prepositiva —amb el reforç, per tant, de la preposició *de* a *punt de*, normalment amb el verb *estar*, regeix un infinitiu: *Estan a punt de caure, Estem a punt de començar*. Això potser també permetria de considerar el conjunt *estar a punt* com una locució verbal, usada, en alguns casos especials, amb el mateix valor que *cuidar*, i en molts més, però sense que sigui possible d'establir-hi una equivalència absoluta, amb el mateix valor que *anar a*. Notem que un dels significats de *cuidar* és definit pel Fabra dient «estar a punt d'ocórrer-li a algú (alguna cosa)», definició que ja restringeix el valor de *cuidar* respecte a *estar a punt de*. (També a «caure» llegim que *Estar per caure, si cau no cau*, significa «a punt de desprendre's»). Pel que fa a l'equivalència entre *estar a punt de* i *anar a* (tots dos conjunts precedint un infinitiu) és indicada pel mateix Fabra a la seva Gramàtica de 1956 (pàgina 88), en què explica l'ús de *anar a*, exemplificat amb la frase *El concert va a començar: els músics i el director ja són a l'escenari*.

Albert Jané